

Porody ve Stodě končí, otevírá se ordinace pro děti

10.8.2023 - | Krajský úřad Plzeňského kraje

Představenstvo Stodské nemocnice, která spadá do Skupiny Nemocnice Plzeňského kraje, rozhodlo na svém dnešním (10. 8. 2023) jednání o ukončení provozu tamní porodnice.

S tímto rozhodnutím managementu byli ihned seznámeni zaměstnanci nemocnice a odborová organizace. Důvodem k tomuto rozhodnutí je absolutní systémový nedostatek pediatriů, který neumožňuje za přijatelných finančních podmínek zajistit dostatek kmenových nebo externích odborníků, kteří by do budoucna umožnili nepřetržité služby na novorozeneckém oddělení. Právě jejich přítomnost je přitom nutná kvůli zajištění péče o novorozence. Musí být přítomni také u každého porodu.

Nedostatek pediatriů v ČR sužuje Stodskou nemocnici již dlouhodobě. K uzavření porodnice z personálních důvodů přitom došlo již začátkem letních prázdnin letošního roku. Tehdy se ještě předpokládalo, že se v průběhu července podaří uzavřít pracovní smlouvy s novými lékaři. Ani přes veškerou dlouhodobou snahu vedení Stodské nemocnice se ovšem nepodařilo zajistit dostatek potřebných pediatriů pro další stabilní fungování porodnice.

Stodská nemocnice ovšem začala v průběhu léta letošního roku poskytovat péči, která je pro region zvláště důležitá. Přímou v ambulantním traktu otevřela ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost, kam se může nově registrovat větší množství dětí. Gynekologická péče bude zachována v plném rozsahu, tedy včetně ženských ambulancí i těhotenské poradny, lůžkové péče i gynekologické operativy.

Všem zdravotníkům z novorozeneckého oddělení a porodnice bude nabídnuta práce na jiném pracovišti dle kvalifikace, popřípadě i rekvalifikace s novou specializací.

„Vzhledem k historii, tisícům spokojených rodiček a vzhledem k současné podpoře veřejnosti i zaměstnanců je mi tohoto rozhodnutí moc líto. Bez dětských lékařů a bez zajištění adekvátní péče o novorozence porodnici zkrátka provozovat nelze,“ říká ředitel Stodské nemocnice Daniel Hajšman. Ten přitom i se svým předchůdcem podnikl řadu aktivit, aby dětské lékaře sehnal.

„Pozici jsme opakovaně inzerovali doma i v zahraničí, oslovili jsme personální agentury zaměřené na lékaře, měli jsme i osobní kontakty a tipy od zaměstnanců, koho oslovit, a dlouhodobě a úzce spolupracujeme s lékařskou fakultou. Ale bohužel pediatrii chybí v celé zemi a z absolventů se chce pediatrii věnovat jen malý zlomek. Není zkrátka koho oslovovat,“ doplňuje Hajšman.

Předseda představenstva Stodské nemocnice Zdeněk Švanda doplňuje, že nedostatek pediatriů se promítá také do ochoty měnit zaměstnání i do mzdových očekávání. *„Finanční představy vážných uchazečů, se kterými jsme hovořili, byly pro nás absolutně nereálné. Setkali jsme se pro představu i s požadavkem na mzdu čtvrt milionu měsíčně, a to dokonce i od zájemce bez plné atestace. To žádný příčetný a odpovědný manažer nemůže akceptovat, navíc v porodnici, kde se v průměru narodí jedno dítě denně,“* říká Zdeněk Švanda.

Rodičkám ze spádové oblasti Stodské nemocnice se prakticky nezhorší dostupnost porodnických služeb. Z okolí Stoda jsou totiž v dojezdové vzdálenosti do 30 minut porodnice v Plzni nebo v Domažlicích. Všechny mají navíc dostatečné kapacity pro to, aby porody ze Stoda převzaly.

Rozhodnutí managementu Stodské nemocnice komentuje také náměstek hejtmana Plzeňského kraje pro oblast zdravotnictví Pavel Hais. „*Nedostatek pediatrů je systémový problém, který trápí nejen Plzeňský kraj. Pokud se nestane zázrak, mám důvodnou obavu, že toto rozhodnutí mohou následovat i jiné nemocnice kdekoli v České republice. Do Nemocnic Plzeňského kraje máme ohlášenou návštěvu pana ministra zdravotnictví. Budu s ním chtít tuto otázku osobně řešit, protože tento stav je dlouhodobě neudržitelný a stát jej musí začít systémově řešit, nebo nás brzy čeká kolaps pediatrické péče. Možným řešením je maximální možné zjednodušení přístupu zahraničních zdravotníků, jejich rychlá integrace a zapracování do našeho zdravotního systému. Pokud se ovšem nestane nic, brzy nás čeká omezování a především zhoršení kvality zdravotní péče,*“ upozorňuje Pavel Hais.

Nejčastěji kladené dotazy k tématu porodnice ve Stodské nemocnici

Již prázdninové omezení porodnice vzbudilo celou řadu spekulací a otázek. Rozhodli jsme se proto připravit v návaznosti na rozhodnutí vedení Stodské nemocnice uzavřít tamní porodnici soubor nejčastějších dotazů a odpovědí na ně.

Co je skutečným důvodem omezení porodnice?

Jediným důvodem pro uzavření porodnice Stodské nemocnice je akutní nedostatek dětských lékařů. Bohužel ve Stodské nemocnici někteří kmenoví pediatři v uplynulých letech kvůli věku ukončili nebo omezili svoji činnost a nemocnici se dlouhodobě nedaří je nahradit, a to ani přes veškeré dlouhodobé snahy.

Zároveň ubylo externích lékařů (např. z ordinací praktických lékařů pro děti a dorost (PLDD)), kteří by byli ochotni personálně vypomoci, byť jen s ojedinělými službami. Také oni stárnou a omezují své praxe, noví pediatři nepřicházejí a ostatní pak mají o to více práce a nemají zájem sloužit v nemocnicích.

V obou případech se jedná o systémový problém, neboť nedostatek dětských lékařů je patrný ve všech krajích napříč celou republikou.

Udělal nemocnice vše pro to, aby potřebné lékaře zajistila?

Skupina Nemocnice Plzeňského kraje (NPK) od roku 2018 zavedla ve všech svých nemocnicích vč. Stodské sofistikovanou personální a náborovou politiku. Ta zahrnuje široké spektrum aktivit, kterými nemocnice oslovují a snaží se zaujmout jak zkušené zdravotníky, tak i absolventy nebo studenty zdravotnických škol. Jedná se například o:

- personální inzerci, včetně inzerce v zahraničí
- spolupráci se specializovanými personálními agenturami zaměřenými na zdravotníky i přímo na lékařská povolání, včetně zahraničních
- spolupráce s lékařskou fakultou UK v Plzni – mj. praxe desítek studentů ročně
- práce a motivační programy přímo pro mediky a absolventy – např. stipendia, trainee programy pro několik desítek studentů ročně aj.
- náborové / stabilizační / relokační příspěvky
- poskytování ubytování nebo pomoc s hledáním vlastního bydlení
- benefitní program aj.

Díky všem těmto aktivitám, kvalitnímu zázemí a příjemné atmosféře se nemocnicím daří rozšiřovat týmy zdravotníků včetně lékařů. Od roku 2018 vzrostl v nemocnicích Plzeňského kraje počet úvazků lékařů o 20 %. Z přibližně 250 na současných cca 300 úvazků. Tato čísla dokazují, že náborová politika posledních let je úspěšná.

Zmíněná náborová politika se uplatňuje také ve Stodské nemocnici při hledání dětských lékařů. Pediatr pro Stodskou nemocnici je v posledních třech letech dokonce nejinzерованější pozicí v rámci NPK. Stejně tak je nejvíce poptávaným oborem u personálních agentur nebo přes osobní kontakty zaměstnanců nemocnic. Přesto všechno se dětské lékaře do Stoda sehnat nedaří. Není totiž moc koho oslovovat. Dětská lékařská na trhu práce skoro vůbec nejsou a absolventi fakult nemají o tento obor zájem.

Proč se nedaří sehnat dětské lékaře?

V poledních měsících je toto téma častým námětem pro řadu novinářů. Zkušenosti z praxe totiž popisují to, co je důvodem pro rozhodnutí o uzavření porodnice ve Stodské nemocnici. Systém zásadním způsobem postrádá nové pediatriy. K tématu vyšly například následující články:

- Nebereme, slyší stále častěji rodiče. Dětských lékařů je málo a bude hůř - iDNES.cz
- Poslední čísla: Tady dětem nejvíce chybějí praktičtí lékaři - Seznam Zprávy (seznamzpravy.cz)

Důvody jsou následující:

- Nejvíce dětských lékařů vzešlo z absolventů lékařských fakult, kteří ukončili studium v 80. a na počátku 90. let. Od té doby už takové množství mediků, kteří by se dál věnovali dětskému lékařství, z fakult nevyšlo.
- Právě tito lékaři se postupně blíží nebo už dosáhli důchodového věku. A jak stárnou, tak postupně omezují nebo ukončují své působení jak v nemocnicích, tak i v soukromých praxích (ordinace praktického lékaře pro děti a dorost).
- Průměrný věk pediatriů v ČR je momentálně dle národního registru zdravotnických pracovníků (ÚZIS) téměř 57 let. Zhruba třetina pediatriů je dnes v důchodovém věku.
- Současní absolventi lékařských fakult nemají o obor dětské lékařství dostatečný zájem. Odcházející lékaře tedy nestačí nahrazovat.

Bude uzavřením porodnice ve Stodské nemocnici ohrožena v její spádové oblasti péče o těhotné ženy, rodičky nebo gynekologické pacientky?

V žádném případě nebude! Gynekologická péče bude zachována v plném rozsahu, tedy včetně ženských ambulancí, lůžkové péče i gynekologické operativy. V provozu zůstává nadále i těhotenská poradna a s ní spojené služby.

Uzavírá se pouze novorozenecké oddělení a porodnice, přičemž tato péče je ze spádové oblasti Stodské nemocnice stále dobře dostupná v Plzni nebo Domažlicích, případně v Klatovech. Odkudkoli z přirozené spádové oblasti Stodské nemocnice je některá z výše uvedených porodnic v dojezdové vzdálenosti do 30 minut.

Z Tachovska, které nemá vlastní porodnici, se pak cesta do druhé nejbližší porodnice po Stodu, kterou je zpravidla Plzeň, prodlouží v průměru o 4 minuty. Toto prodloužení dojezdové vzdálenosti je pro ženy z Tachovska dlouhodobě akceptovatelné. To potvrzuje i praxe. Až 70 % maminek z Tachovska totiž rodí v Plzni.

Zvládnou jiné porodnice převzít porody ze Stoda?

Ve Stodě se v loňském roce narodilo 361 novorozenců, tzn. zhruba 7 % všech v kraji narozených dětí. Porodnice v Plzni i Domažlicích (popř. i v Klatovech) mají dostatečné kapacity porody ze Stoda převzít. Zvláště s přihlédnutím k pokračujícímu celorepublikovému trendu poklesu porodnosti. Mj. jen Domažlická nemocnice může bez významnějších organizačních změn převzít až 70 % stodských porodů a v případě organizačních změn i všechny.

Porodnice ve Stodě je uzavřená již od 1. července. Rodičky ze spádových oblastí se rozptýlily zřejmě do všech sousedních porodnic. Žádná z nich nezaznamenala v červenci žádný skokový nárůst porodů.

Zvládnou to, i když se zvýší počet porodů?

Ano, kapacity okolních porodnic jsou dostatečné i při růstu porodnosti. Bohužel ale tato úvaha je minimálně v příštích deseti letech v rovině teorie. Pokud nenastanou nějaké neočekávané události, jako je například státem řízená podpora porodnosti, migrace, změna chování a uvažování obyvatel, tak porodnost bude v ČR v příštích deseti letech naopak klesat, a to minimálně o 10 %. Průměrný věk rodiček je nyní cca 29 let (prvorodičky) resp. 32 let (druhorodičky). V tomto věku budou v dalších deseti letech v ČR „nejslabší“ ročníky (1994 – 2004), které se na území ČR za poslední dvě století narodily. Není proto vyloučeno, že dojde k omezení některých dalších porodnic na území ČR, a to právě i v důsledku poklesu porodnosti.

Není ve Stodě ohrožena i nějaká jiná péče?

Nikoliv. Gynekologické oddělení i všechna ostatní oddělení a pracoviště jsou personálně stabilizovaná a není ohrožena žádná péče. Naopak se plánuje další rozšiřování chirurgické, gynekologické a specializované ambulantní péče. Chybějí pouze dětské lékaři. Jedná se o dlouhodobý problém.

Přijde někdo ve Stodské nemocnici kvůli uzavření porodnice o práci?

Uzavřením porodnice nepřijde o práci žádný zaměstnanec. Všem zdravotníkům z novorozeneckého oddělení i porodnice nabízí nebo ještě nabídne nemocnice práci na jiném pracovišti dle kvalifikace, popřípadě i rekvalifikace s novou specializací. Pokud ale samozřejmě bude kdokoli chtít z nemocnice odejít, je toto rozhodnutí na něm samotném. Nemocnice se ale bude snažit zdravotníky udržet.

Jak budou nadále využity prostory novorozeneckého oddělení a porodní sály?

Porodní sály se budou využívat pro gynekologickou péči a jen malá část ryze porodnického vybavení se zakonzervuje. Lůžková část porodnice slouží paralelně pro gynekologické pacientky. S plánovaným rozšířením gynekologické péče by měla být lůžková část dále využívána v obdobném rozsahu jako nyní.

<https://www.plzensky-kraj.cz/porodnice-ve-stode-konci-otevira-se-ordinaci-dets>